

1972-01-01

การเมืองคืออะไร

กระมล ทองธรรมชาติ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

ทองธรรมชาติ, กระมล (1972) "การเมืองคืออะไร," *Journal of Social Sciences*: Vol. 9: Iss. 3, Article 5.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss/vol9/iss3/5>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Social Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

Chulalongkorn Journal Online

Office of Academic Resources

Chulalongkorn University

Article Information:

To cite this document: กระมล ทองธรรมชาติ. (1972). การเมืองคืออะไร.
Faculty of Political Science (JSS), 9(3), 105-120.

Date received:

Date revised:

Date accepted:

License and Terms:

This is an Open Access article under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>). Please note that the reuse, redistribution and reproduction in particular requires that the authors and source are credited.

การเมืองคืออะไร

กระมล ทองธรรมชาติ

สภาพและขอบข่ายของการเมือง

คำว่า “การเมือง” ซึ่งตรงกับคำว่า “Politics” ในภาษาอังกฤษนี้ดูเหมือนจะเป็นคำที่มีการกล่าวถึงกันมากในประเทศไทยนับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองปี 2475 เป็นต้นมาทั้งนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่านับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองเรื่อยมานั้น ได้เกิดมีการแย่งชิงอำนาจ ระหว่าง กลุ่มคนต่าง ๆ ที่อยากได้อำนาจการเมืองในประเทศไทยอยู่เนื่อง ๆ ซึ่งเป็นภาวการณ์ที่แตกต่างไปจากสมัยก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง อันเป็นระยะที่พระมหากษัตริย์ทรงไว้ ซึ่งพระราชอำนาจเด็ดขาดที่จะดำเนินการปกครอง โดยกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมไทยต่างยอมรับสภาพการณ์ดังกล่าว โดยไม่ได้แย่ง นอกจากนั้นก็อาจจะเป็นเพราะว่าในระยะเวลาดังกล่าวนี้ ได้มีบุคคลประเภทหนึ่งซึ่งเรียกกันว่า “นักการเมือง” (politicians) ประกาศตนรับอาสาทำหน้าที่แทนประชาชน ในการออกกฎหมายและบริหารประเทศ หรืออาจจะพูดอีกนัยหนึ่ง

ว่า ในระยะเวลาดังกล่าวนั้น ได้มีบุคคลเข้ามา “เล่นการเมือง” กันเป็นจำนวนไม่น้อย

แต่ข้อที่น่าสังเกตก็คือว่า ในระยะที่มีการกล่าวถึง “การเมือง” และ “การเล่นการเมือง” กันมากนี้ ก็ได้เกิดความรู้สึกไม่ดีต่อ “การเมือง” และ “นักการเมือง” กันมาก ในหมู่ประชาชนไทย กล่าวคือ การเมืองมักถูกมองว่าเป็นของ “สกปรก” ที่ผู้สะอาดไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว และบางครั้งการเมือง ก็ถูกมองว่าเป็นเรื่องเลวร้ายที่อาจมีผลทำให้ผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องถึงกับหมดเนื้อหมดตัว หรืออาจถึงแก่ชีวิตได้ ส่วนนักการเมืองนั้นก็มักจะถูกมองว่า เป็นผู้ที่มีความทะเยอทะยาน ใหญ่โต ใฝ่สูง ไร้ใจไม่ได้ เชื่อถือไม่ได้ ไม่น่าคบหาสมาคม ถ้าข้าราชการประจำผู้ใดถูกมองว่ามาเพิ่ตนเป็นนักการเมือง หรือไปเกี่ยวข้องกับนักการเมืองเข้า ข้าราชการประจำผู้นั้นก็จะถูกตำหนิติเตียนว่า เป็นผู้เสาะแสวงหาอำนาจหรือลาภยศใส่ตนโดยไม่สมควร

การที่ประชาชนไทยทั่วไปมองการเมือง

และนักการเมืองในแง่ร้ายนั้น อาจจะเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ ประการแรก ผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองของไทย นับแต่ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นต้นมา นิยมใช้วิธีการที่ไม่บริสุทธิ์หรือวิธีการที่ผิดกฎหมายเพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้าม และเมื่อตนเป็นฝ่ายชนะในการต่อสู้ทางการเมืองแล้ว ก็มักจะไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ฝ่ายตรงข้ามนั้น ได้มีโอกาสถกกันได้อย่างเปิดเผยโดยสะดวก ก็จะเห็นได้จากเรื่องที่มีปรากฏเสมอ ๆ ในวงการเมืองไทยว่า เมื่อผู้ชนะได้อำนาจครองเมือง ผู้แพ้มักจะต้องมีปากตนเองหรือไม่ก็ต้องเสี่ยงต่อการถูกจับเข้าตาราง ประการที่สอง นักการเมือง หรือผู้ที่เข้ามาเล่นการเมืองจำนวนไม่น้อยมักสามารถสร้างความร่ำรวยขึ้นมาได้อย่างน่าประหลาด จนกระทั่งทำให้ประชาชนทั่วไปสงสัยว่านักการเมืองเหล่านั้นฉวยโอกาสใช้อำนาจการเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม นอกจากนั้นโดยเหตุที่ในระยะดังกล่าวนี้ประชาชนไทยมิได้เรียนรู้ หรือทราบถึงการปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองในต่างประเทศ เช่นสหรัฐอเมริกา อังกฤษ หรืออินเดีย ซึ่งมีมักจะยากจนลงหลังจากที่เข้ามาเล่นการเมือง ประชาชนไทยจึงมีความไม่ไว้วางใจนักการเมืองของชนมากชั้น

อย่างไรก็ตาม นักการเมืองในต่างประเทศนั้นก็มิใช่จะดีกว่านักการเมืองไทยเสมอไป นักการเมืองในหลายประเทศโดยเฉพาะประเทศในเอเชีย อาฟริกา และลาตินอเมริกานั้น ปรากฏว่าไม่เป็นที่นิยมชมชอบหรือศรัทธาของประชาชน ในประเทศ ของตนมากนัก ถึงแม้จะเห็นได้จากการที่ประชาชนในประเทศเหล่านั้นได้ทำการเดินขบวนต่อต้านและบีบบังคับให้ออกจากตำแหน่ง กันอยู่เนือง ๆ เนื่องจากไม่พอใจการทำงาน หรือสงสัยในความสุจริตใจของนักการเมืองเหล่านั้นดังเช่นที่เกิดขึ้นในอินโดนีเซีย กาน่า และคิวบา เป็นต้น แม้แต่ในประเทศยุโรปซึ่งถือกันว่า *การเมือง* เป็นเรื่องที่มีความสกปรกน้อยกว่าประเทศอื่น ๆ นักการเมืองก็ยังถูกมองในทางที่ไม่ดีจะถือว่าเป็นบุคคลที่คอยนึกถึงแต่ *การเลือกตั้งครั้งต่อไป* (next election) ผิดกับ *รัฐบุรุษ* (statesman) ซึ่งเป็นบุคคลที่นึกถึงแต่ *ชนรุ่นต่อไป* (next generation) หมายความว่า นักการเมืองในประเทศยุโรปมักจะทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ตนได้รับเลือกตั้งซ้ำอีก โดยไม่สนใจว่าการกระทำของตนนั้นจะเป็นผลดีต่อชนรุ่นต่อไปหรือไม่

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า นักการเมืองส่วนใหญ่ในทุกประเทศ คงจะมีลักษณะในทางไม่ดี

เหมือนกันอยู่อย่างหนึ่งคือ มีความกระหายอำนาจและเห็นแก่ประโยชน์ ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ส่วนนักการเมืองที่จะมีลักษณะในทางดีคือมีความเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอันเป็นลักษณะของรัฐบาลนั้นน่าจะมียู่เป็นจำนวนไม่มากนัก จึงได้มีการวิจารณ์ไปในทางไม่ดีดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าประชาชนจะมีทัศนะต่อการเมืองหรือต่อนักการเมืองเช่นใด และไม่ว่านักการเมืองจะประพฤติหรือปฏิบัติตนอย่างไรทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ประชาชนก็จะไม่สามารถหลีกเลี่ยง *การเมือง* หรือนักการเมืองได้พ้น ทั้งนี้เนื่องจากเหตุสำคัญ 2 ประการคือ

ประการแรก การเมืองเป็นเรื่องของมนุษย์ในสังคม ดังเช่นที่ปรัชญาเมธีชาวกรีก อาริสโตเติล (Aristotle) ได้เคยกล่าวไว้ในหนังสือชื่อ “การเมือง” (Politics) ของเขาว่ามนุษย์ซึ่งเป็นสัตว์สังคม (social animal) มีภาษาพูดเป็นสื่อกลางในการอยู่ร่วมกันในสังคมนี้โดยธรรมชาติแล้ว เป็นสัตว์การเมืองด้วย (political animal) กล่าวคือเป็นสัตว์ที่ต้องการมีการปกครองและโดยเหตุที่

มนุษย์ในแต่ละสังคมมีความแตกต่างกันในฐานะอาชีพ และเกียรติภูมิ จึงทำให้มีความต้องการรูปการปกครองที่แตกต่างกันไป *

ประการที่สอง เมื่อมนุษย์ในสังคมจำเป็นต้องมีการปกครอง ก็ทำให้จำต้องมีการแบ่งมนุษย์ในสังคมนั้นออกเป็นสองฝ่าย คือ *ผู้ปกครอง* ฝ่ายหนึ่ง ซึ่งได้แก่นักการเมือง กับ *ผู้อยู่ใต้การปกครอง* อีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งได้แก่ประชาชน เพราะฉะนั้นการเมืองจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองและประชาชนตลอดเวลา กล่าวคือ เมื่อนักการเมืองซึ่งหมายถึงผู้ที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองโดยตรงในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติการการเมือง (political actor) นั้น ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง การกระทำนั้นจะต้องมีผลต่อประชาชนทั่วไป ไม่ทางตรงก็ทางอ้อมอยู่เสมอ เช่นเมื่อนักการเมืองสมัครรับเลือกตั้งแข่งกัน ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็จะต้องตัดสินใจว่าจะเลือกใคร ถ้าประชาชนส่วนมากไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง นักการเมืองเหล่านั้นก็คงจะได้รับการเลือกตั้งอยู่ดี โดยจะต้องมีพวกพ้องเพื่อนฝูงของนักการเมืองนั้น ไปออกเสียงเลือกตั้งเขา ซึ่งด้านนักการเมืองผู้ได้รับเลือกตั้งนั้นเป็น

* ดูข้อความข้างต้นของหนังสือเล่มนี้ได้ใน Roy C. Macridis & Bernard E. Brown; (eds.): *Comparative Politics*, (The Dorsey Press, Homewood Illinois, 1964), pp. 15-18

คนไม่ก็ ประชาชนก็จะต้องเดือดร้อนอีก เพราะนักการเมืองผู้นั้นอาจจะฉวยโอกาสเบียดบังผลประโยชน์หรือทรัพย์สินส่วนรวมไปเป็นของตนได้เสมอ

แม้ในระบอบที่ไม่มีการเลือกตั้ง ประชาชนก็ยังจะต้องเกี่ยวข้องกับการเมืองอยู่อีกแต่ในรูปที่แตกต่างออกไป และยังคงได้รับผลอย่างใดอย่างหนึ่งจากการตัดสินใจของนักการเมืองอยู่อีกเหมือนเดิม เพราะผู้ที่ได้ “อำนาจการเมือง” ซึ่งหมายถึงอำนาจในการดำเนินการปกครองประเทศนั้น ไม่ว่าจะได้อำนาจนั้นมาจากการเลือกตั้งหรือจากการยึดเอามา ก็ถือว่าเป็น “นักการเมือง” เหมือนกันทั้งนั้น ถ้าผู้ที่ได้อำนาจการเมืองด้วยการยึดเอามาเป็นผู้ที่มีเจตนาดีเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน การตัดสินใจของเขาจะเป็นผลดีต่อประชาชนโดยส่วนรวมในทางกลับกัน ถ้าผู้ที่ได้อำนาจทางการเมืองนั้นเป็นผู้ที่มีความทะเยอทะยาน เห็นแก่ตัว ประชาชนก็จะต้องได้รับผลร้ายจากการตัดสินใจของเขาอย่างต้องสงสัย

มีข้อที่น่าสังเกตอยู่ว่า สัมพันธภาพระหว่างประชาชนกับนักการเมืองในระบอบที่ไม่

มีการเลือกตั้งนั้น แตกต่างไปจากระบอบที่มีการเลือกตั้ง กล่าวคือในระบอบที่มีการเลือกตั้ง สัมพันธภาพระหว่างนักการเมืองกับประชาชน ตั้งอยู่บนรากฐานแห่ง ความชอบธรรม (legitimacy) ^๒ โดยประชาชนยอมมอบอำนาจปกครองให้กับนักการเมืองเป็นผู้ใช้แทนตน แต่ในระบอบที่ไม่มีการเลือกตั้งนั้น นักการเมืองมิได้รับมอบอำนาจนั้นไปจากประชาชน ซึ่งทำให้รากฐานของอำนาจที่นักการเมืองนั้นใช้อยู่ ขาดความชอบธรรมไป แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของนักการเมืองนั้น จะไม่ชอบด้วยกฎหมาย (illegal) ทั้งนี้ก็เพราะผู้ที่ได้อำนาจการเมืองไว้ ไม่ว่าจะได้อำนาจนั้นมาโดยชอบธรรมหรือไม่ ย่อมสามารถใช้อำนาจนั้นทำการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย (legal) เสมอ อย่างไรก็ตาม กิติโดยปกติผู้ที่ได้อำนาจการเมืองมาโดยไม่ชอบธรรมนั้น มักจะพยายามสร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้นกับอำนาจของตน เช่นอาจพยายามทำในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือขอให้สถาบันที่ได้รับการยกย่องสูงสุดในประเทศรับรองอำนาจของตน เป็นต้น ที่ต้อง

^๒ ดูรายละเอียดของเรื่องนี้ได้ใน Seymour Martin Lipset, *Political Man*, (Double Day & Company, Inc. Garden City, New York, 1960), pp. 77-89.

ทำเช่นนี้ก็เพราะเหตุสองประการ คือ *ประการแรก* ความชอบธรรมเท่านั้นที่จะช่วยก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างนักการเมืองกับประชาชน แทนที่จะต่างคนต่างอยู่กันคนละโลก *ประการที่สอง* ความชอบธรรมเท่านั้นที่จะช่วยสร้างให้เกิดความสงบเรียบร้อยขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างนักการเมืองผู้ปกครองประเทศกับประชาชน และป้องกันมิให้ศัตรูของประเทศยุ้งให้เกิดการแตกแยกระหว่างรัฐบาลกับประชาชนได้เป็นผลสำเร็จ เพราะฉะนั้นนักการเมืองที่ขึ้นสู่อำนาจ ไม่ว่าจะโดยการเลือกตั้งหรือไม่ย่อมไม่สามารถจะหลีกหนีการเมืองหรือประชาชนไปได้ไม่ว่าตนจะชอบหรือไม่ เหมือนกับที่ประชาชนไม่สามารถจะหลีกหนีการเมืองและนักการเมืองได้นั่นเอง ทั้งนี้ก็เพราะนักการเมืองนั้นจะตัดสินใจทำเรื่องต่าง ๆ โดยไม่มีประชาชนสนับสนุนไม่ไว้ หรือถ้าสามารถตัดสินใจทำได้ การตัดสินใจนั้นก็จะมีประสิทธิผล

สัมพันธภาพระหว่างนักการเมืองกับประชาชนนี้ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคที่มีการทำ “สงครามการเมือง” กันอยู่ตลอดเวลาระหว่างนักการเมืองผู้ปกครองประเทศฝ่ายหนึ่ง กับกลุ่มบุคคลที่เคลื่อนไหวในลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งประ-

สงค์ที่จะใช้ประชาชนของประเทศเป็นเครื่องมือล้มล้างนักการเมืองซึ่งประกอบกันเป็นรัฐบาลของประเทศนั้นอีกประการหนึ่ง นอกจากนั้นเมื่อคำนึงถึงคำสอนของเมาเซตุงเจ็ดลัทธิคนหนึ่งของลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งสอนให้พวกคอมมิวนิสต์ใช้วิถีทางการเมือง (political means) เป็นวิธีการหลักในการต่อสู้เพื่อให้อำนาจการเมืองด้วยแล้ว ก็ยังเห็นได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างนักการเมืองผู้ปกครองประเทศกับประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครองเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะ “วิถีทางการเมือง” ที่เมาเซตุงสอนไว้นี้ หมายถึงวิธีการปลุกฝังความสัมพันธอันดีกับประชาชนในประเทศและทำลายความสัมพันธระหว่างรัฐบาลกับประชาชนของประเทศนั้น ตลอดจนหมายถึงการรวบรวมประชาชนของประเทศนั้นให้เป็นกลุ่มก้อน และร่วมกับคอมมิวนิสต์ทำ “สงครามประชาชน” (people's war) ล้มล้างรัฐบาลของประเทศนั้น ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างที่สุดที่นักการเมืองซึ่งทำหน้าที่ปกครองประเทศ จะต้องมิมีสัมพันธภาพที่ชอบธรรมกับประชาชน เพื่อจะได้ถึงประชาชนไว้เป็นพวกของตน และสนับสนุนตนในการทำ “สงครามการเมือง” กับพวกคอมมิวนิสต์

อย่างไรก็ตาม การเมืองนั้นมิได้มีขอบข่ายเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักการเมืองกับประชาชนเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างประชาชนด้วยกัน และระหว่างนักการเมืองด้วยกันเองอีกด้วย³ กล่าวคือ ประชาชนที่อยู่ร่วมกันในสังคมนั้นอาจจะมีผลประโยชน์ทั้งที่ร่วมกันและขัดกัน หรืออาจจะมีความเห็นในปัญหาสาธารณะเหมือนกันและไม่เหมือนกัน ซึ่งจะยังผลให้มีการร่วมมือกันระหว่างผู้ที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือมีทัศนะต่อปัญหาสาธารณะเหมือนกัน และมีการขัดแย้งกันระหว่างผู้ที่มีผลประโยชน์ขัดกัน หรือมีทัศนะต่อปัญหาสาธารณะไม่เหมือนกัน การร่วมมือกันและการขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มชนในสังคมจะมีความเข้มข้น และอาจจริงจังมากยิ่งขึ้น ถ้าหากว่าในสังคมนั้นมีลัทธิและอุดมการเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้ก็เพราะลัทธิและอุดมการจะมีผลผลักดันให้กลุ่มชนที่เชื่อในลัทธิหรือศรัทธาในอุดมการอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าทำในสิ่งที่ลัทธิหรืออุดมการนั้นถือว่าเป็นสิ่งถูกต้องก็จะเห็นได้ว่า กลุ่มกรรมกรในอินเดียร่วมมือกันอย่างจริงจัง และพร้อมที่จะทำสงครามกับกลุ่มนายทุนมากกว่า

กลุ่มกรรมกรในประเทศไทยในปัจจุบัน ทั้งนี้ก็เพราะพวกเขาคอมมิวนิสต์สามารถจูงใจให้กรรมกรในอินเดียเลื่อมใสในลัทธิคอมมิวนิสต์ได้เป็นผลสำเร็จมากกว่าที่พวกเขาคอมมิวนิสต์สามารถทำกับกลุ่มกรรมกรในประเทศไทย

ในทำนองเดียวกันบรรดานักการเมืองที่อาสาเข้ามารับอาสาทำหน้าที่บางอย่างแทนประชาชนก็จะพบว่าในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจการเมืองนั้นเขาควรจะมีมือกับใครและต่อสู้กับใคร ถ้านักการเมืองผู้ใดมีความเลื่อมใสในลัทธิและศรัทธาในอุดมการใคอยู่ นักการเมืองผู้นั้นก็สามารถที่จะชักชวนใจเลือกเพื่อนได้ง่าย และรู้ว่าใครเป็นศัตรูของเขาได้ง่าย โดยใช้ลัทธิการเมืองที่เขายึดถืออยู่เป็นเครื่องช่วยในการชักชวนใจ

นอกจากนั้นบรรดานักการเมืองยังจะพบว่าการดำเนินงานของเขาจะสัมฤทธิ์ผลได้ง่าย ถ้าหากว่าพวกเขาสามารถรวบรวมประชาชนมาเป็นสมักรพรรคพวก และจัดตั้งเป็นรูปขบวนการ หรือพรรคการเมืองขึ้น ซึ่งถ้าหากว่าขบวนการหรือพรรคการเมืองนี้ดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย และอุดมการที่แน่นอน รวมทั้งมีระเบียบวินัยแล้ว ก็จะทำให้เกิด

³ Abraham Ribicoff & John O. Newman; *Politics; The American Way*, (Allyn & Bacon, Inc., Boston Rockleigh, N. Y., 1969): pp. 1-5

ความสัมพันธ์ที่มั่นคงและใกล้ชิดระหว่างนักการเมืองกับประชาชน รวมทั้งจะช่วยให้เกิดเสถียรภาพทางการเมืองในสังคมนั้นอีกด้วย

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า การเมือง มีขอบข่ายเกี่ยวพันถึงสัมพันธภาพระหว่างนักการเมืองกับประชาชน และเกี่ยวพันถึงสัมพันธภาพระหว่างประชาชนด้วยกันเอง รวมทั้งระหว่างนักการเมืองด้วยกันเองอีกด้วย สัมพันธภาพทั้งกล่าวนั้น จะมีทั้งการร่วมมือและการต่อสู้กัน มีทั้งความเป็นมิตรและความเป็นศัตรู สัมพันธภาพที่มีลักษณะที่ขัดกันอยู่ 2 อย่างพร้อมกันนี้ จะมีความเข้มข้นมากขึ้นถ้าหากว่ามีลัทธิ หรืออุดมการเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยหรือพูดอีกอย่างหนึ่งได้ว่า การเมืองจะมีสภาพที่รุนแรงมากขึ้น ถ้าผู้เกี่ยวข้องกับการเมืองคือประชาชนฝ่ายหนึ่งกับนักการเมืองอีกฝ่ายหนึ่ง ใช้ลัทธิและอุดมการเป็นแนวทางในการตัดสินใจของตน

ความหมายของการเมือง

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความของ “การเมือง” ไว้หลายประการ เช่น (1) การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจ (2) การเมือง เป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่อันชอบธรรม (3) การ

เมือง คือเกมการเล่นไฟโปกเกอร์อย่างหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลเป็นเกมพนัน (4) การเมืองคือการประนีประนอมผลประโยชน์ต่าง ๆ (5) การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจของบุคคลคนหนึ่งหรือหลายคน ซึ่งอ้างว่าตนหรือกลุ่มพวกตนเท่านั้นสามารถใช้การรุนแรงได้โดยชอบธรรม^๔ และ (6) การเมืองคือศิลปะและศาสตร์ของการปกครอง

คำจำกัดความ 5 ข้อแรก เป็นคำจำกัดความที่มุ่งถึงลักษณะเด่นของการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนคำจำกัดความข้อที่ 6 เป็นคำจำกัดความในเชิงวิชาการ โดยถือว่าการเมืองนี้เป็นเรื่องที่สามารศึกษและเรียนรู้ได้

อย่างไรก็ตามคำจำกัดความทั้ง 6 ข้อนี้ ยังไม่ทำให้เราได้เข้าใจอย่างแจ่มชัดถึงสภาพอันแท้จริงของการเมืองนัก เพราะคำจำกัดความทั้ง 6 ข้อนี้ ให้ความหมายของการเมืองในภาพนามธรรมค่อนข้างมาก ซึ่งถ้าหากว่าจะให้ความหมายของการเมืองให้รวมทั้งภาพนามธรรม และสภาพความเป็นจริงของการเมือง ทั้งที่ได้อธิบายไว้ในตอนต้น จะสามารถให้ความหมายของการเมืองได้ดังนี้ คือ “การ

^๔ คำจำกัดความเหล่านี้เอามาจาก W. J. M. Mackenzie, *Politics and Social Sciences*, Penguin Books, Inc., 1969) p. 13

เมืองหมายถึงการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคม ซึ่งอาจจะมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดกันหรือมีความคิดเหมือนกัน หรือไม่เหมือนกันทำการต่อสู้กัน เพื่อสรรหามุบุคคลไปทำหน้าที่ปกครองประเทศแทนเขา และ/หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจที่จะทำให้พวกเขาสามารถตัดสินใจในเรื่องของส่วนรวมได้โดยชอบธรรม”

อาจกล่าวได้ว่า เรื่องของการเมืองนี้มีผลกระทบต่องสังคมหรือผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างมาก และคงที่ไ้อธิบายมาแล้วว่าเอกชนทุกคนในสังคมไม่ว่าเขาจะสนใจในการเมืองหรือใช้สิทธิการเมืองหรือไม่ ย่อมจะได้ผลกระทบกระเทือนจากการเมืองเหมือนกัน แต่ถ้าประชาชนไม่สนใจการเมืองและไม่ยอมใช้สิทธิการเมืองกันมาก ผลร้ายจะเกิดขึ้นกับรัฐบาล ทั้งนี้ก็เพราะถ้าประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศไม่สนใจการเมืองและไม่ใช้สิทธิการเมือง ก็ย่อมจะเป็นการยากที่รัฐบาลจะได้รับความร่วมมือทางการเมืองจากประชาชน ซึ่งจะยังผลให้รัฐบาลต้องทำงานการเมืองเพียงฝ่ายเดียว ยิ่งถ้ารัฐบาลต้องเผชิญกับประชาชนกลุ่มน้อยในประเทศที่ถือลัทธิตรงข้ามกับตน และไม่ภักดีต่อประเทศด้วยแล้ว ก็ยังจะทำให้รัฐบาลต้องรับภาระหนักในการต่อสู้กับชนกลุ่มน้อยดังกล่าวนี้ เพราะจะไม่สามารถระดม

ประชาชนมาช่วยเหลือตนได้โดยง่าย

เพราะฉะนั้น ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้ประชาชนสนใจการเมืองกันให้มากที่สุดที่จะมากได้ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อทั้งประชาชนและรัฐบาลเอง ปัญหาข้อนี้พอจะตอบได้ว่าจะต้องมีการให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชนให้มากที่สุดที่จะมากได้ และจะต้องไม่มีการกีดกีดกันทางการเมืองของประชาชนที่สนใจการเมืองอยู่แล้วโดยไม่จำเป็น ที่ตอบเช่นนี้ก็โดยเหตุผลที่ว่า ในประเทศที่ประชาชนมีการศึกษาตลอดว่าด้วยการเมืองกันอย่างแพร่หลายในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย เช่นในสหรัฐอเมริกาเป็นต้น ปรากฏว่าประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจต่อการเมืองกันมาก

ศาสตร์ว่าด้วยการเมือง และการศึกษาทางการเมือง

ตามที่ปรากฏนั้น ได้มีนักคิดและนักปรัชญาหลายท่านพยายามศึกษาการเมืองกันอย่างเป็นเรื่องเป็นราว เช่น *อาริสโตเติล* เป็นต้น ได้พยายามศึกษาการเมืองในสมัยของท่าน และได้เขียนหนังสือขึ้นเล่มหนึ่งให้ชื่อว่า “การเมือง” (Politics) อันเป็นหนังสือที่ท่านได้พยายามเปรียบเทียบการปกครองรูปต่างๆ เช่น *ราชาธิปไตย* (monarchy)

อภิชนาธิปไตย (aristocracy) และ ประชาธิปไตย (democracy) โดยท่านได้ลงความเห็นว่า อภิชนาธิปไตย เป็นรูปการปกครองที่ดีกว่าการปกครองรูปอื่น ๆ อีก 2 รูป

อย่างไรก็ตาม การสอนและการศึกษาเรื่องของการเมืองในมหาวิทยาลัยอย่างจริงจังนั้น ไม่ปรากฏว่าได้มีการกระทำกันจนกระทั่งกลางศตวรรษที่ 19 จึงได้เริ่มมีการศึกษาการเมืองกันในฐานะเป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง เรียกว่า ศาสตร์ว่าด้วยการเมือง (political science)^๔ ซึ่งรู้จักกันดีในภาษาไทยว่า “รัฐศาสตร์” ประเทศอังกฤษดูเหมือนจะเป็นประเทศแรกที่เปิดสอนศาสตร์ว่าด้วยการเมือง หรือรัฐศาสตร์กันในระดับมหาวิทยาลัย โดยได้มีการจัดตั้งวิทยาลัยชั้นวิทยาลัยหนึ่งในลอนดอนในปี พ.ศ. 2438 ชื่อว่า วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์แห่งลอนดอน (London School of Economics and Political Science)

เชื่อกันว่าผู้ให้ชื่อวิทยาลัยแห่งนี้ได้แนวความคิดมาจากฝรั่งเศส ซึ่งได้มีการจัดตั้งวิทยาลัยแห่งนี้ที่มีชื่อว่า Ecole Libre des Sciences Politiques^๕ ขึ้นในกรุงปารีสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2413 ต่อมาวิชานี้ได้แพร่หลายไป

ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้มีการสอนและศึกษาศาสตร์แขนงนี้กันอย่างจริงจังมากกว่าในอังกฤษเองเสียอีก นอกจากนั้นสหรัฐอเมริกายังได้นำเอาศาสตร์แขนงนี้มาเปิดสอนขึ้นในประเทศเยอรมันตั้งแต่ต้นสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา โดยเชื่อว่าถ้าการศึกษาศาสตร์แขนงนี้ได้แพร่หลายในประเทศเยอรมันแล้ว ก็จะเป็นเครื่องช่วยให้มีการเผยแพร่แนวคิดและหลักการของประชาธิปไตยในประเทศนี้ แต่ก็ยังไม่ปรากฏว่ามหาวิทยาลัยในเยอรมันจะทำการสอนศาสตร์แขนงนี้อย่างจริงจัง คงมีอยู่เพียง มหาวิทยาลัยเบอร์ลินเสรี (Free University of Berlin) ซึ่งรัฐบาลสหรัฐช่วยจัดตั้งขึ้นเท่านั้นที่ทำการสอนศาสตร์แขนงนี้ แยกต่างหากจากศาสตร์แขนงอื่น เช่น ปรัชญา และกฎหมาย

ส่วนประเทศในลาตินอเมริกานั้น ไม่นิยมให้มีการสอนศาสตร์แขนงนี้แยกต่างหากจากศาสตร์แขนงอื่นในมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากว่านักวิชาการในทวีปนี้คิดเหมือนนักวิชาการในประเทศเยอรมันส่วนมากซึ่งถือว่า ศาสตร์แขนงนี้ยังไม่ใหญ่พอที่จะแยกตัวออกจากศาสตร์ทางกฎหมาย และปรัชญา ซึ่ง

^๔ Ibid. p. 16

^๕ Ibid

เป็นศาสตร์ที่ได้มีการศึกษากันในระดับมหาวิทยาลัยมานานแล้ว

สำหรับประเทศไทยเรา เพิ่งจะมีการสอนและเรียนศาสตร์แขนงนี้ในระดับมหาวิทยาลัยกันอย่างจริงจัง หลังจากที่ได้มีการจัดตั้ง “มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง” ขึ้นในปี 2477 นี้เอง แม้ว่ามหาวิทยาลัยแห่งนี้จะถูกตั้งชื่อว่า “การเมือง” ออกไปในปี 2495 โดยรัฐบาลสมัยนั้นถือว่าการศึกษารื่องการเมืองในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ทำให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ชอบสนใจการเมืองนอกมหาวิทยาลัย และก่อความยุ่งยากให้กับรัฐบาล แต่ก็มิได้หมายความว่า จะมีการห้ามให้สอนศาสตร์ว่าด้วยการเมืองกันในระดับมหาวิทยาลัย เพราะในมหาวิทยาลัยนี้และมหาวิทยาลัยอื่นของประเทศไทยยังคงสามารถทำการสอนศาสตร์แขนงนี้กันอย่างจริงจัง ซึ่งเป็นเครื่องแสดงว่าในประเทศไทยเรานี้ ไม่ได้ถือว่าการเมืองเป็นเรื่องสกปรก หรือน่ากลัวแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะได้มีการสอนและเรียนศาสตร์ว่าด้วยการเมืองในมหาวิทยาลัยของไทยกันมาหลายสิบปีแล้วก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่า ประชาชนไทยโดยทั่วไปยังมีความสนใจการเมืองต่ำกว่าประชาชนในประเทศ

เพื่อนบ้านบางประเทศเช่น อินเดีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย เป็นต้น ก็จะเห็นได้จากการที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของไทยไปใช้สิทธิเลือกตั้งกันน้อยกว่าประชาชนในประเทศเหล่านั้น ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องมาจากเหตุหลายประการ แต่ที่สำคัญ ๆ มีอยู่ ๒ ประการ

ประการแรก ประชาชนไทยเราได้รับการกระตุ้นจากกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมืองให้เกิดความสนใจในการเมืองค่อนข้างน้อย ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่า กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ๆ สมาคมกรรมกร หรือสมาคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ถูกห้ามมิให้ดำเนินการที่มีวัตถุประสงค์ทางการเมือง และเนื่องจากว่า พรรคการเมืองของไทยนั้นไม่เพียงแต่จะได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างเป็นทางการ เมื่อ พ.ศ. 2488 นี้เองเท่านั้น แต่ยังถูกห้ามมิให้ดำเนินกิจกรรมกึ่งกล่าวอย่างต่อเนืองอยู่บ่อยครั้งอีกด้วย เช่น ถูกห้ามระหว่างปี 2494-2498 และระหว่างปี 2502-2511 เป็นต้น

ประการที่สอง ประชาชนไทยจำนวนไม่น้อยเข้าใจการเมืองอย่างผิด ๆ คือมักจะเข้าใจว่าการเมืองเป็นเรื่องสกปรกและอันตรายกับผู้ที่ไม่ให้ความสนใจอย่างมาก หรือมิฉะนั้นก็เข้าใจไปว่า การเมืองเป็นเรื่องของ

นักการเมืองหรือของผู้แทนราษฎรเท่านั้น มิใช่เรื่องที่มีส่วนกระทบกระเทือนถึงชีวิตและอาชีพของประชาชนโดยตรง ความเข้าใจการเมืองอย่างผิด ๆ เช่นนี้ ส่วนหนึ่งเกิดมาจากความเป็นไปในวงการเมืองของไทยในรอบ 40 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มที่ทำให้เข้าใจได้ว่าการเมืองเป็นเรื่องสกปรกและน่ากลัวจริง ๆ คงได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น และอีกส่วนหนึ่งนั้นเกิดมาจากการที่ประชาชนไทยมีโอกาสดำเนินการศึกษาทางการเมือง (Political education) ตามปกติน้อยกว่าประเทศอินเดียหรืออินโดนีเซีย

การที่ประชาชนไทยเราได้รับการศึกษาทางการเมืองน้อยกว่าประชาชนของประเทศนั้น ๆ ไม่ได้หมายความว่า ประชาชนไทยมีระดับการศึกษาสามัญ (general education) ต่ำกว่าประชาชนในประเทศเหล่านั้น เพราะที่จริงนั้น ประชาชนไทยมีการศึกษาสามัญสูงกว่าประชาชนในประเทศดังกล่าวเสียอีก แต่หมายความว่า ประชาชนไทยมีโอกาสดำเนินเรียนรู้ว่าการต่อสู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรือเพื่อให้ได้สิทธิทางการเมืองนั้น มีความสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของตนน้อยกว่าประชาชนของประเทศเหล่านั้น

ทั้งนี้ก็เพราะ ประชาชนไทยเราไม่เคยได้ทำการต่อสู้เพื่อให้ได้มา ซึ่งสิทธิทางการเมืองหรือเมื่อ ก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง ทางการเมืองในประเทศไทยเลย ประชาชนไทยได้รับสิทธิทางการเมือง เช่นสิทธิเลือกตั้ง และได้รับรัฐธรรมนูญ จากการกระทำของคณะข้าราชการฝ่ายทหารและพลเรือน ซึ่งเรียกตัวเองว่า คณะราษฎร เป็นผู้นำมาให้ จึงยังผลให้ประชาชนไทย ไม่ค่อยตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิทางการเมือง หรือรัฐธรรมนูญ ผิดกับประชาชนของประเทศอินเดียหรืออินโดนีเซีย ซึ่งได้มีส่วนสำคัญในการต่อสู้เรียกร้องเอกราชและขับไล่ผู้ปกครองต่างชาติ ซึ่งนับได้ว่าเป็นการให้การศึกษาทางการเมืองเบื้องต้นที่สำคัญ กับประชาชนของประเทศดังกล่าว นอกจากนั้นหลังจากได้เอกราชแล้ว ประชาชนของประเทศเหล่านั้นก็ได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องของการเมืองจากพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่พยายามดึงเอาประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการต่อสู้ทางการเมืองของพวกเขา เพื่อตนจะได้ชนะเลือกตั้งและครองอำนาจได้นาน ๆ

อย่างไรก็ตาม ข้อที่น่าจะตั้งข้อสงสัยไว้ ณ ที่นี้ก็คือน่าจะ การที่ประชาชนของประเทศ

จะมีการศึกษาทางการเมืองสูงขึ้นนั้น อาจเกิดขึ้นได้ทั้งในภาวะที่มีพรรคการเมืองหลายพรรคทำการแข่งขันกันเพื่อให้เอาชนะการเลือกตั้ง และในภาวะที่มีพรรคการเมืองอยู่เพียงพรรคเดียว ทำหน้าที่เป็นพรรคปกครอง กล่าวคือ ในกรณีแรกพรรคการเมืองทุกพรรคจะเป็นผู้ชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญของการเมืองต่อประชาชน และถึงให้ประชาชนเข้ามาร่วมในกระบวนการเมือง ส่วนในกรณีหลัง พรรคการเมืองที่เป็นพรรคปกครองจะทำหน้าที่ให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน โดยใช้สิทธิการเมืองที่พรรคนั้นยึดถืออยู่เป็นแนวในการอบรมสั่งสอนประชาชน (Political indoctrination) ซึ่งพรรคดังกล่าวนี้ เช่น พรรคลาวโด่ง (Lao Dong) แห่งเวียตนามเหนือเป็นต้น จะพยายามใช้สิทธิของเขาอธิบายให้ประชาชนเห็นว่าพรรคของเขาซึ่งก็เป็นพรรคของประชาชนนั่นเองได้มีส่วนในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ในประเทศอย่างไร และทำลายศัตรูของประชาชนลงได้อย่างไร ประชาชนจะช่วยรักษาผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งนี้ได้อย่างไร และจะป้องกันมิให้ศัตรูของพรรคหรือของประชาชนกลับมาคืนสู่อำนาจได้อย่างไร เห็นได้ชัดว่า แม้ในกรณีที่มีพรรคเดียว

พรรคนั้นก็ยังต้องอ้างถึงกลุ่มหรือพรรคตรงข้ามว่าเป็นศัตรูทางการเมือง ซึ่งประชาชนจะต้องช่วยกันทำลายล้าง

แต่ถ้าจะกล่าวโดยเปรียบเทียบแล้ว ก็เห็นจะต้องกล่าวว่าการปล่อยให้มีพรรคการเมืองหลายพรรคมีส่วนในการให้การศึกษาทางการเมืองกับประชาชนในประเทศจะช่วยทำให้ประชาชนมีความสนใจในทางการเมืองได้มากกว่ากรณีที่มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวทำหน้าที่ให้การศึกษาทางการเมือง ทั้งนี้ก็เพราะกรณีแรก จะช่วยทำให้ประชาชน เห็นความสำคัญของสิทธิการเมืองของตน ส่วนกรณีหลังเพียงแต่ทำให้ประชาชนรู้ถึงหน้าที่การเมืองของตนเท่านั้น นอกจากนี้ ยังอาจกล่าวได้อีกว่าวิธีแรกจะช่วยพัฒนาการเมืองสู่ไปความเป็นประชาธิปไตยได้มากกว่าวิธีหลัง

การควบคุมการเมือง และเสรีภาพทางการเมือง

ทั้งได้กล่าวแล้วว่า ลักษณะอย่างหนึ่งของการเมืองก็คือการแข่งขันกันของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองรัฐ เมื่อการเมืองมีลักษณะเป็นการแข่งขันกันดังกล่าว ก็ย่อมเป็นการจำเป็นที่จะต้องมีกติกาและสถาบันคอยคุมให้การแข่งขันนี้อยู่ในกรอบที่คาดหมายได้ และเพื่อ

ชี้ขาดว่าใครเป็นผู้ชนะในการแข่งขันนี้ รวมทั้งเพื่อรับรองฐานะของผู้แพ้ในการแข่งขันไว้ด้วย เป็นที่แน่ชัดว่าถ้าไม่มีกติกาและสถาบันดังกล่าวอยู่ ก็ย่อมเป็นการยากที่จะหาเสถียรภาพทางการเมืองในสังคมนั้นได้ เนื่องจากผู้ชนะก็ไม้อาจจะรู้ว่าท่านจะถูกแย่งชิงผลจากชัยชนะของตนไปเมื่อไร และผู้แพ้ก็ไม้อาจจะทราบได้เช่นเดียวกันว่าชะตาของตนจะเป็นอย่างไรเมื่อผู้ชนะได้อำนาจในการปกครองรัฐไปแล้ว

อย่างไรก็ตาม กติกาและสถาบันเพื่อควบคุมการเมืองให้อยู่ในกรอบที่คาดหมายได้นี้มิได้มีเหมือนกันในทุกประเทศ ในบางประเทศ เช่น อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา นักการเมืองหรือพรรคการเมืองรู้ดีว่าวิธีที่จะทำให้เขาได้อำนาจในการปกครองรัฐมา ก็คือวิธีการสร้างความนิยมในหมู่ประชาชน เพื่อให้ตน หรือพรรคของตนได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเข้าไปนั่งในสถาบันของรัฐ เช่น รัฐสภา หรือทำเนียบประธานาธิบดี โดยนักการเมืองหรือพรรคการเมืองที่พ่ายแพ้ในการเลือกตั้งยังคงมีโอกาที่จะทำการต่อสู้ไปโดยเปิดเผยเพื่อเอาชนะในการเลือกตั้งครั้งต่อไป แต่ในบางประเทศ เช่น ในประเทศสังคมนิยมของยุโรปตะวันออก หรือ สหภาพโซเวียต ซึ่งถือว่ากลุ่มกรรมกรและพรรคคอมมิวนิสต์เท่านั้นมีสิทธิที่จะเป็นผู้ใช้อำนาจปก-

ครองประเทศ พารการการเมืองอื่นไม่มีสิทธิที่จะเอาชนะพรรคคอมมิวนิสต์ได้ และถ้าพรรคการเมืองอื่นโคพพยายามเอาชนะพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศเหล่านี้ ก็จะต้องเผชิญกับข้อหาว่าประกอบอาชญากรรมชั้นร้ายแรงอย่างหนึ่ง เห็นได้ชัดว่ากติกา และสถาบันสำหรับควบคุมการเมืองในประเทศเหล่านี้ให้ประโยชน์กับพรรคคอมมิวนิสต์อย่างมาก

นอกจากกติกาและสถาบันสำหรับควบคุมการเมือง จะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศแล้ว กติกาและสถาบันดังกล่าวนี้ยังมีความมันคงไม่เหมือนกันอีกด้วย กล่าวคือในบางประเทศ เช่น ในอังกฤษและสหรัฐอเมริกา เป็นต้น กติกาและสถาบันดังกล่าวจะได้รับการยอมรับจากพรรคการเมืองใหญ่ ๆ ของประเทศ ว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับควบคุมความสงบเรียบร้อยในวงการเมือง จึงได้รับการรักษาไว้เป็นอย่างดี ไม่เคยมีการเลิกล้ม ทรวงกันข้าม ในประเทศของเอเชีย อาฟริกา และลาตินอเมริกา หลายประเทศ เช่น ปากีสถาน อาเจนตินา และ ชูดาน เป็นต้น กติกาและสถาบันดังกล่าวยังไม่มีการเมืองที่เข้มแข็งพอจะช่วยรักษาไว้ นอกจากนั้นกลุ่มทหารในประเทศเหล่านี้ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองโดยทรวงอีกด้วย แทนที่จะเพียงคอยช่วยควบคุมการเมืองโดยให้การสนับสนุนพรรคการเมือง

ที่ชนะการเลือกตั้งอยู่เบื้องหลัง ที่เป็นเช่นนั้น ส่วนหนึ่งก็เพราะว่าในประเทศเหล่านี้พรรคการเมืองยังอ่อนแอ และไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่ จึงไม่สามารถที่จะควบคุมให้สถาบันการเมืองของรัฐปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเปิดโอกาสให้กลุ่มทหารมีข้ออ้างที่จะเข้ามาจี้กระเบียบให้กับการเมือง และอีกส่วนหนึ่งก็เพราะในประเทศเหล่านี้กลุ่มทหารไม่ได้มีหน้าที่เพียงรักษาประเทศให้พ้นจากการรุกรานจากภายนอกเท่านั้นในปัจจุบันนี้ แต่มีหน้าที่รักษาความเรียบร้อยภายใน ซึ่งถูกคุกคามโดยพรรคคอมมิวนิสต์อีกด้วย ซึ่งยังผลให้กลุ่มทหารต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับการต่อสู้ทางการเมืองโดยปริยาย ด้วยเหตุนี้เมื่อกลุ่มทหารเห็นว่า กติกาหรือสถาบันการเมืองใดเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการของตน กลุ่มทหารจึงมักจะเลิกล้มกติกา และสถาบันนั้นเสีย

ฉะนั้น จึงสรุปได้ว่าการควบคุมการเมืองนั้นทำได้สองวิธีคือ โยการใช้กติกา และสถาบันการเมืองเป็นเครื่องกักตุนการแข่งขันระหว่างกลุ่มต่างๆ ในสังคมวิธีหนึ่งกับโยการใช้กำลังอำนาจในการทำลายฝ่ายตรงข้าม

เป็นเครื่องกักตุนการแข่งขันอีกวิธีหนึ่ง แต่ถ้าพิจารณาผลของการควบคุมการเมืองโดยวิธีทั้งสองแล้ว ก็เห็นจะต้องกล่าวว่า วิธีแรกช่วยควบคุมการเมืองให้อยู่ในกรอบได้ดีกว่า และลดความรุนแรงของการแข่งขันทางการเมืองได้มากกว่าวิธีที่สอง ทั้งนี้ก็เพราะวิธีแรกนั้นเปิดโอกาสให้กลุ่มต่าง ๆ ทำการแข่งขันกันโดยเปิดเผย และใช้วิธีการที่ไม่ชักกั๊กกติกาที่มีอยู่ ส่วนวิธีที่สองไม่เปิดโอกาสดังกล่าวให้ จึงมักยังผลให้กลุ่มผู้แพ้ที่ไม่กลัวตายจำต้องใช้วิธีที่รุนแรงและผิดกฎหมายต่อต้านกลุ่มผู้ชนะหรือกลุ่มที่ผูกขาดการใช้อำนาจการเมืองอยู่ในขณะนั้น

กล่าวสั้น ๆ ก็คือ วิธีแรกช่วยให้มีเสถียรภาพทางการเมือง ได้มากกว่าวิธีที่สองนั่นเอง ที่กล่าวเช่นนั้นก็เพราะว่า เสถียรภาพทางการเมืองนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับการที่รัฐบาลครองอำนาจอยู่นานจนครบวาระหรือการมีเสถียรภาพของรัฐบาลเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับการที่กลุ่มการเมืองต่าง ๆ ในสังคมยอมรับว่ารัฐบาลที่ครองอำนาจอยู่นั้นเป็นรัฐบาลที่ได้อำนาจมาโดยชอบธรรมอีกด้วย

จริงอยู่ การใช้วิธีแรก คือการเปิดโอกาส

กาสให้กลุ่มหรือพรรคการเมืองต่าง ๆ ทำการ
แข่งขันกันโดยเสรีอาจทำให้เกิดการเปลี่ยน
รัฐบาลกันไต่บ่่อย ๆ ดังเช่นที่เกิดขึ้นในฝรั่ง-
เศสในสมัยสาธารณรัฐที่สาม และที่สี่ แต่กั
มิได้หมายความว่าการใช้วิธีที่สอง คือวิธีให้
ผู้ที่มีอำนาจในการทำลายอยู่ในกรอบครองมาก
เป็นผู้ทั้งรัฐบาล จะช่วยบ่องกันการเปลี่ยน
รัฐบาลได้ ดังจะเห็นได้ว่าในประเทศลาตินแ-
เมริกันนั้น ก็มีการเปลี่ยนรัฐบาลกันบ่่อย
เหมือนกัน ทั้ง ๆ ที่ในประเทศเหล่านั้นกลุ่ม
ทหารเป็นผู้เข้ามาเกี่ยวข้องในการเมืองโดยตรง
กลุ่มทหารซึ่งเกิดแตกแยกกันเองไม่ยอมสับ
สนุนซึ่งกันและกัน สภาวะเช่นนี้อาจเกิดขึ้นได้
แม้แต่ในประเทศคอมมิวนิสต์เอง โดยกลุ่ม
ต่าง ๆ ภายในพรรคคอมมิวนิสต์ต่างพยายาม
แย่งชิงอำนาจกัน ดังจะเห็นได้จากกรณีของ
รัฐมนตรีครุสชอฟแห่งสหภาพโซเวียต ถูก
โค่นโดยกลุ่มผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์ที่ต้อง
การแย่งอำนาจจากเขาในปี 2507 เป็นต้น

แต่ถ้าพิจารณาจากด้านของความชอบ
ธรรมทางการเมือง (political legitimacy)
แล้ว ก็จะได้เห็นว่าวิธีที่๓๓๓เป็นวิธีการที่จะ
ช่วยให้เกิดความชอบธรรมทางพรรคการเมือง
ได้มากกว่าวิธีที่สองเพราะในวิธีแรก กลุ่มหรือ
พรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลนั้นได้ทำการต่อสู้

อย่างเปิดเผยกับกลุ่มและพรรคอื่น ๆ และ
เป็นผู้ชนะในการเลือกตั้งตามกติกาที่กำหนดไว้
นอกจากนั้นในวิธีแรกนี้ กลุ่มหรือพรรคการเมือง
ที่เป็นผู้แพ้ในการแข่งขัน ยังมีโอกาส
ที่จะดำเนินการต่อสู้โดยการเปิดเผยได้ต่อไป
และหวังได้ว่าตนจะได้เป็นผู้ชนะวันหนึ่งข้าง
หน้า จึงย่อมไม่มีเหตุผลใดที่ตนจะไม่ยอมรับ
รู้อำนาจของผู้ชนะในวันนี้ ตรงกันข้ามในวิธี
ที่สอง ผู้ชนะมิได้อำนาจมาโดยวิธีที่ชอบธรรม
แต่โดยการใช้กำลังอำนาจในการทำลายที่พวก
ตนมีอยู่เหนือกว่าผู้แพ้เป็นเครื่องตัดสินการ
แข่งขัน จึงย่อมไม่อาจจะหวังได้ว่าผู้แพ้จะ
ยอมรับว่าผู้ชนะที่ได้อำนาจปกครองประเทศ
นั้นเป็นรัฐบาลที่ชอบธรรมที่พวกเขาจะต้อง
เคารพและเชื่อฟัง

สรุป

จากที่ได้อธิบายมาข้างต้นเกี่ยวกับสภาพ
ชอบช่าย และความหมายของการเมืองตลอด
จนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองเช่น ศาสตราจารย์
คัยการเมือง การศึกษาทางการเมือง การ
ควบคุมการเมือง และเสถียรภาพทางการเมือง
จะได้เห็นว่า การเมืองนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง
กับเอกชนทุกคนในสังคม ไม่ว่าเอกชนนั้น
จะสนใจหรือไม่สนใจ และเอกชนผู้ที่จะทำให้
การเมืองดำเนินไปได้ก็หรือเลวกก็คือเอกชนที่

ได้ชื่อว่า *นักการเมือง* แน่หนอนถ้าชนส่วนใหญ่ในประเทศไม่สนใจการเมือง การเมืองก็จะกลายเป็นเรื่องของเอกชนไม่กี่คน และผลร้ายก็จะเกิดขึ้นกับสังคมหรือประเทศนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานะที่มีการทำสงครามการเมืองกันอยู่ระหว่างกลุ่มบุคคลที่ประกอบกันเป็นรัฐบาลของประเทศ กับกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเป็นพรรคคอมมิวนิสต์ เพราะในสถานะเช่นนี้คณะบุคคลที่เป็นรัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือทางการเมืองจากประชาชน คือ จูงใจให้ประชาชนร่วมมือกับรัฐบาลทำการต่อสู้กับพวกคอมมิวนิสต์ และวิถีทางหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนร่วมมือกับรัฐบาลได้ ก็คือทำให้ประชาชนรู้ว่าการเมืองเกี่ยวข้องกับพวกเขาอย่างไร ซึ่งอาจทำได้โดยการยอมให้ประชาชนมีส่วนในการตัดสินใจ การแข่งขันทางการเมือง และยอมให้กลุ่มหรือพรรคการเมืองต่าง ๆ ดำเนินการให้การศึกษา

ทางการเมืองกับประชาชนอย่างกว้างขวาง

การต่อสู้แข่งขันทางการเมืองจะมีความเข้มข้นมากขึ้นถ้าหากว่าในการต่อสู้แข่งขันนั้น กลุ่มการเมือง หรือพรรคการเมืองต่าง ๆ ใช้สิทธิการเมือง ซึ่งตนยึดถือเป็นอุดมการณ์ในการต่อสู้กัน และเนื่องจากการเมืองเป็นการต่อสู้แข่งขันกัน จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมการเมืองให้อยู่ภายในกรอบของกติกาและสถาบันตามปกติกติกาและสถาบันที่ว่าจะได้รับการเคารพนับถือและมีความมั่นคงถาวร ก็ต่อเมื่อพรรคการเมืองใหญ่ที่เลื่อมใสในกติกาและสถาบันนั้นมีความเข้มแข็งและระเบียบวินัยดี เป็นผู้ดำเนินการเมืองอยู่ในประเทศ ถ้าหากพรรคการเมืองทั้งกล่าวอยู่ในประเทศ กลุ่มทหารซึ่งเป็นกลุ่มที่มีระเบียบวินัยดีกว่าก็จะเข้าควบคุมการเมืองเสียเอง ซึ่งก็มักจะมีการยกเลิกกติกาและสถาบันสำหรับควบคุมการเมืองนั้นเสีย.